Yak?n ?li?kide Ya?ant?lar Envanteri

RECOMMENDED CITATION

memjavad (2026). *Yak?n ?li?kide Ya?ant?lar Envanteri*. Turkish Psychological Scales. Retrieved from https://tr-scales.arabpsychology.com/?p=32748

ARABPSYCHOLOGY.COM

Özet

Yak?n ?li?kide Ya?ant?lar Envanteri (Y?YE), yeti?kin bireylerin romantik ili?kilerdeki **ba?lanma** stillerini boyutlar düzeyinde ölçmek amac?yla geli?tirilmi? olan Experiences in Close Relationships (ECR) Envanterinin Türkçe'ye **uyarlama** çal??mas?d?r. Bu ölçek, yeti?kin ba?lanma kuram?n?n temelini olu?turan Kayg? ve Kaç?nma olmak üzere iki ana boyutu de?erlendirir. Türkiye'deki **uyarlama** çal??mas? 2006 y?l?nda Nebi Sümer taraf?ndan yap?lm?? olup, ölçe?in psikometrik özellikleri Türk popülasyonunda geçerli ve güvenilir bulunmu?tur. Ölçek, bireylerin yak?n ili?kilerdeki davran??lar?n? ve **zihinsel modellerini** 32 madde üzerinden 7'li Likert tipi bir derecelendirme ile de?erlendirmektedir.

Anahtar Kelimeler

Yak?n ?li?kide Ya?ant?lar Envanteri, Yeti?kin **Ba?lanmas?**, Ba?lanma Stilleri, Psikometri, Kayg?, Kaç?nma, **?ç Tutarl?l?k**.

Yazarlar

Nebi Sümer.

Amaç

Yak?n ?li?kide Ya?ant?lar Envanteri'nin temel amac?, yeti?kinlerin yak?n ili?kiler ba?lam?ndaki **ba?lanma** örüntülerini boyutlar düzeyinde ölçmektir. Geleneksel kategorik ba?lanma s?n?fland?rmalar?n?n aksine, bu envanter ba?lanmay? sürekli bir de?i?ken olarak ele al?r ve bireylerin ili?kiye dair tutumlar?n? ve beklentilerini nicel olarak de?erlendirir.

Ölçek, özellikle romantik ili?kilerde ya?anan Kayg? (terk edilme korkusu ve yak?nl?k ihtiyac?) ve Kaç?nma (duygusal yak?nl?ktan rahats?zl?k duyma ve ba??ms?zl?k arzusu) boyutlar?n? ölçerek, bireylerin ili?kisel **zihinsel modellerini** tespit etmeyi hedefler. Bu sayede, ara?t?rmac?lar ve klinisyenler, ili?ki kalitesini ve psikolojik uyumu etkileyen temel ba?lanma dinamiklerini analiz edebilirler.

Yap?

Y?YE, yeti?kin ba?lanma kuram?n?n iki boyutlu modeline s?k? s?k?ya ba?l?d?r. Bu iki boyut, bireyin kendine ve ba?kalar?na dair sahip oldu?u i?leyen **zihinsel modelleri** temsil eder:

Ba?lanma Kayg?s?: Bireyin kendine dair olumsuz bir benlik modeline sahip oldu?u ve partnerinin ula??labilirli?i ile ilgilenme düzeyinden emin olamad??? durumu ifade eder. Yüksek kayg?, yo?un

ARABPSYCHOLOGY.COM

onaylanma ihtiyac? ve terk edilme korkusu ile kendini gösterir.
Ba?lanma Kaç?nmas?: Bireyin ba?kalar?na dair olumsuz bir modele sahip oldu?u durumu ifade eder. Yüksek kaç?nma, duygusal yak?nl?ktan kaç?nma, ba??ms?zl??a a??r? vurgu yapma ve ili?ki stresini azaltmak için duygusal mesafeyi koruma e?ilimi ile karakterizedir.

Geçerlik

Ölçe?in Türkçe **uyarlama** çal??mas? (Sümer, 2006), orijinal ECR'nin yap?sal geçerli?ini destekler niteliktedir. Yap?lan analizlerde, ölçe?in iki faktörlü yap?s?n?n Türk örnekleminde de tutarl? oldu?u görülmü?tür. Ayr?ca, Y?YE ile ölçülen zihinsel modellerin, daha önceki ba?lanma ölçekleri (IA ve ?ÖA) ile anlaml? ili?kiler gösterdi?i belirtilmi?tir. Bu ili?kiler orta derecede güçlü olup (r = .22 ve .35, p < .01), Y?YE'nin yeti?kin ba?lanma yap?lar?n? ölçmede yeterli düzeyde e? zamanl? geçerli?e sahip oldu?unu göstermektedir.

Güvenirlik

Yak?n ?li?kide Ya?ant?lar Envanteri'nin güvenirlik çal??malar?, ölçe?in yüksek düzeyde **iç tutarl?l?k** sergiledi?ini kan?tlam??t?r. Sümer (2006) çal??mas?nda, ölçe?in genel **iç tutarl?l?k** katsay?s? (Cronbach Alfa) **.88** olarak rapor edilmi?tir. Bu yüksek katsay?, ölçek maddelerinin ayn? psikolojik yap?y? tutarl? bir ?ekilde ölçtü?ünü ve ölçüm hatas?n?n dü?ük oldu?unu göstermektedir. Alt boyutlar?n güvenilirlik katsay?lar? da genellikle yüksek düzeydedir, bu da Kayg? ve Kaç?nma faktörlerinin kendi içlerinde homojen oldu?unu belirtir.

Faktör Analizi

Envanter, yap?sal olarak **2 alt boyut** ve toplam **32 madde**den olu?maktad?r. Uygulanan faktör analizleri (genellikle Aç?mlay?c? ve Do?rulay?c? Faktör Analizleri), maddelerin net bir ?ekilde Ba?lanma Kayg?s? ve Ba?lanma Kaç?nmas? olmak üzere iki temel faktöre ayr?ld???n? göstermi?tir. Bu iki boyut, yeti?kin ba?lanma kuram?n?n boyutlar düzeyindeki ölçümünü sa?lamaktad?r.

Her bir alt boyutun (Kayg? ve Kaç?nma) 16'?ar maddeden olu?tu?u ve bu maddelerin faktör yüklerinin yeterli düzeyde oldu?u belirlenmi?tir. Faktör yap?s?, ölçe?in teorik temellerini güçlü bir ?ekilde desteklemektedir.

Enstrüman

Test Type: **Uyarlama** (Adaptasyon) Ölçe?i.

Format: Öz Bildirim Envanteri (Self-Report Inventory).

ARABPSYCHOLOGY.COM

Language Available: Türkçe (Turkish).

Population Group: Yeti?kinler (Adults).

Age Group: Genç ve Orta Ya? Yeti?kin Popülasyonu.

Population Details: Üniversite ö?rencileri ve genel yeti?kin örneklemleri üzerinde geçerlik ve güvenirlik çal??malar? yap?lm??t?r.

Test Methodology: 7'li Likert Tipi Derecelendirme kullan?lmaktad?r. Kat?l?mc?lardan kendilerini en iyi tan?mlayan seçene?i i?aretlemeleri beklenir.

Anahtar Kelimeler

Ba?lanma Kayg?s?, Ba?lanma Kaç?nmas?, Psikolojik Ölçek, 32 Madde, **Zihinsel Modeller**, Nebi Sümer, Romantik ?li?kiler.

Yazarlar

Author ORCID Identifier: Bilinmiyor/Mevcut De?il.

Affiliation Email addresses: nsumer@metu.edu.tr (Orta Do?u Teknik Üniversitesi).

Correspondence Address: Nebi Sümer, ODTÜ Psikoloji Bölümü, Ankara, Türkiye.

?zinler, Ücret ve Test Y?l?

Yak?n ?li?kide Ya?ant?lar Envanteri'nin Türkçe **uyarlama** çal??mas? 2006 y?l?nda yay?mlanm??t?r. Ölçe?in kullan?m?, özellikle ticari veya büyük ölçekli ara?t?rmalar için, sorumlu yazar Prof. Dr. Nebi Sümer'den izin al?nmas?n? gerektirebilir. ?leti?im için: **nsumer@metu.edu.tr**.

Orijinal makalenin ba?lant?s?: nebisumer.com.

Kaynakça

Sümer, N. (2006). Yeti?kin ba?lanma ölçeklerinin kategoriler ve boyutlar düzeyinde kar??la?t?r?lmas?. *Türk Psikoloji Dergisi, 21*(55), 1-22.

Bu ölçe?in Türkçe versiyonunun orijinal PDF belgesi ?uradan indirilebilir: yakin-iliskide-yasantilar-envanteri-toad.pdf.

ARABPSYCHOLOGY.COM

Yak?n ?li?kide Ya?ant?lar Envanteri Maddeleri

ÖNEML?: Ölçe?in maddeleri kaynak metinde aç?kça belirtilmemi?tir. Ancak envanter, 2 alt boyut ve toplam 32 maddeden olu?maktad?r. Derecelendirme sistemi a?a??daki gibidir:

Derecelendirme: 7'li Likert Tipi Ölçek.

1 = beni hiç tan?mlam?yor
7 = tamam?yla beni tan?ml?yor

ARABPSYCHOLOGY.COM